

for et Fremmskridt, den gør da Stillingen værre og ikke bedre.

Men et andet, maasse lige saa betydningfuldt Fænomen er klargjort ved førnævnte statistiske Undersøgelser, nemlig den overordentlig store Formuesforfyldning, der er foregaaet fra de ejendomsbesiddende Samfundslag til andre. Landets Kapitalværdier ere voksede mindst i samme Grad som Gælden, og da det kun kan være rent undtagelsesvis, at Ejendomsbesidderne, i alt Fald Landmænd, have stiftet Laan for at komme i Besiddelse af Værdipapirer, viser det en Forrykkelse af Forholdene, der er højt uheldig for Samfundet i flere Henseender. Det er uheldigt for Bestatningsforholdene, da Kapitalformuer lettere kunne undrages for Bestatning, dels ved at skjules inden for Bestatningsomraadet, og dels let kan transporteres uden for dette, det er uheldigt i økonomisk Henseende, idet der af vort Hovederhvervs Mangel paa Evne i finansiel Henseende meget naturligt vil resultere Tilbagegang i den eneste Produktion, som tilfører Landet nævneværdig Kapital. Landets Arbejdskraft drages af og med Kapitalen fra denne Produktion til Arbejdsfelter, hvis Frembringelser ere saa langt fra at drage fremmed Kapital ind i Landet, at denne Virksomhed end ikke kan trives her uden et Værn mod fremmed Konkurrence. Foruden det i økonomisk Henseende uheldige heri, medfører det tillige saa ulykkelige sociale Forhold som de, der i den nyeste Tid — selv under temmelig normale Omstændigheder — have krævet saa overordentlige Foranstaltninger som t. Eks. „Samaritanerne“.

En saa stor Kapitalmasse medfører let, at den største Del af Formuen samles paa henholdsvis saa Hænder, saaledes at Befolkningens aldeles overvældende Flertal i økonomisk Henseende bliver et eneste stort Proletariat, noget nuværende Lovgivningsmagt stedse i Fortiden har søgt at forhindre.

Da den Retning, Udviklingen altsaa, efter de foreliggende Kendsgerninger, har taget i en længere Arrække, saaledes har

givet Resultater, der maa være i allerhøjeste Grad ængstende, kan Mindretallet ikke tvivle om, at Lovgivningsmagten vil erkende Nødvendigheden af meget snart at imødekomme Befolkningens saa ofte fremsatte Krav om en Revision af Tolbloven i Retning af Frihandel, særlig for de Produkters Bedkommende, der ere nødvendige Forbrugsgegenstande for den almindelige Befolkning.

Mindretallet deler den Betragtning, at denne Foranstaltning er det mest virkningsfulde af det, der kan og bør gøres for at føre Udviklingen ind i et bedre Spor, og det kan derfor ikke gaa med til at anbefale Vedtagelsen af en Lov, som gør det muligt at skabe en ny Hindring for en Tolbreform, dette antager Mindretallet meget let kan ske og sandsynlig vil ske, dersom ikke Bestemmelsen i Litra d. suppleres med Endringsforslaget Nr. 15. Dette omfatter kun saadanne Virksomheder, hvis Produkter ere Genstand for en temmelig høj Beskyttelse og som Regel ere nødvendige Forbrugsgegenstande for alle Samfundslag.

Naar Mindretallet ikke har kunnet føle sig betrygget ved Flertallets Endringsforslag under Nr. 10, kan dette kun hidrøre fra et afvigende Begreb om en Tolbreforms Virkninger. Mindretallet tør ikke som Flertallet gaa ud fra, at de i sidstnævnte Endringsforslag nævnte Genstande ville have en tilnærmelsesvis lige stor Værdi under alle Forhold, men maa antage det for højt sandsynligt, at en Tolbreform kan og vil reducere Værdien paa mange af disse Ting — der jo ere anskaffede med visse særlige Forhold for Dje — til faare lidt, og kan derfor ikke undlade at kræve en Garanti imod deraf flydende Kalamiteter som den, der indeholdes i Endringsforslaget Nr. 15.

Med en saadan Begrænsning af Lovens Omraade kan Mindretallet som Regel følge Flertallet, da det erkendes, at en hel Del andre Virksomheder her i Landet kunne have et billigt Krav paa at faa den Haandsrækning, en saadan Lov mulig kan være, og det gaar saa meget villigere med hertil, som det